

TAHİR ALANGU'NUN DERLEYİP YAZDIĞI MASALLARIN KONUNUN YAPILANDIRILMASINI ZAYIFLATAN ÖGELER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

Beytullah KARAGÖZ**

Öz

Masal, çocuk eğitiminde son derece önemli yazınsal bir türdür. Masallar estetik bir uyaran olarak çocuğun dil gelişimini destekler; eğitici-öğretici yapısıyla çocuğun sosyal, ahlaki ve kültürel bakımdan gelişmesine olanak sağlar. Tahir Alangu (1915-1973), halk bilim alanındaki çalışmalarıyla Türk edebiyatına önemli katkılarda bulunmuş kurucu kimliklerden biridir. Eldeki çalışmanın temel amacı konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğelerin (abartılmış merak, rastlantısallık, duygusallık) Tahir Alangu'nun derleyip yazdığı Billur Köşk Masalları ve Keloğlan Masalları adlı yapıtlardaki konumunu belirleyebilmektir. Bu amaçtan yola çıkarak Billur Köşk Masalları ve Keloğlan Masalları adlı masal kitaplarındaki masalların tümü (n=33) incelenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler, nitel araştırma veri analiz tekniklerinden betimsel analiz tekniğinden yararlanılarak çözümlenmiştir. Ulaşılan veriler, sıklık (frekans) puanları hesaplanarak tablo halinde değerlendirilmiştir. Tahir Alangu'nun derleyip yazdığı masallarda konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğeler arasında ilk sırayı duygusallık, ikinci sırayı rastlantısallık ögesi almıştır. İncelenen masallarda abartılmış merak ögesine yer verilmediği görülmüştür. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmenlere, ailelere ve ileride yapılacak araştırmalara yönelik olmak üzere bir dizi öneride bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Billur Köşk Masalları, Keloğlan Masalları, abartılmış merak, rastlantısallık, duygusallık.

AN EVALUATION ON THE TALES COMPLIED BY TAHİR ALANGU IN TERMS OF THE ELEMENTS WEAKENING THE SUBJECT TO BE STRUCTURED

Abstract

Tale is a very important literary genre in child education. Tales support the language development of the child as an aesthetic stimulus; its educational-didactic structure makes it possible for the child to develop from social, moral and cultural aspects. Tahir Alangu (1915-1973) is one of the founding identities that have contributed significantly to Turkish literature through his studies in the field of folklore. The aim of this study is the ability to determine the position of the items that weaken constitution of topic (exaggerated curiosity, randomness, sensuality) in "Billur Köşk Masalları" and "Keloğlan Masalları" compiled and written by Tahir Alangu. Starting

* Bu makalenin Giriş kısmı IV. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu'nda sunulan "Akşit Göktürk'ün Derleyip Çevirdiği Masalların Konunun Yapılandırılmasını Zayıflatan Öğeler Açısından İncelenmesi" adlı çalışmadan üretilmiştir.

** Dr. Öğr.Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, beytullah.karagoz@gop.edu.tr. ORCID: 0003-2966-8226.

from this aim, all of the tales in “Billur Köşk Masalları” and “Keloğlan Masalları” (n=33) have been examined. The data obtained in the research were analyzed by using descriptive analysis technique from qualitative research data analysis techniques. The obtained data were evaluated in a table by calculating frequency scores. Among the items that weakened the constitution of Tahir Alangu's compilations, the first one was sensuality, the second was randomness. It was seen that the exaggerated curiosity was not included in the examined tales. In the direction of the results obtained in the research, a number of suggestions have been made to the teachers, to the families and to the researches to be made in the future.

Key Words: Billur Köşk Masalları, Keloğlan Masalları, exaggerated curiosity, accidentality, sensuality.

GİRİŞ

Her yazınsal metin belirli öğelerden oluşan bir yapıdır. Bu yapıyı oluşturan öğelerin başında “konu” gelir. Konu, bir edebiyat eserinin düşünce, olay ve durumlardan oluşan iskeletine verilen addır; anlatılması amaçlanan her şeydir (düşünce, olay, durum) (Ciravoğlu, 2000: 37; Karataş, 2011: 349). Bu yapıyla yazının ilk ve temel gereğidir. Yazara düşüncelerini iletme olanağı veren konudur (Adalı, 2016: 164). Daha açıklayıcı bir söyleyişle konu, yazınsal/sanatsal bir yapıya bakıldığında doğrudan doğruya algılanan dış aksiyondur (Demirel, 2011: 53). “Konu, anlatının temel bileşenleri; olay, olayın geçtiği yer, zaman, karakter ve/veya karakterler gibi parçalarını bir arada tutar, birbirleriyle anlamlı bütünlük olmalarını sağla[r]”. (Karatay, 2012: 99). Ancak Çılgın (2007)’a göre zihinde tasarlanan bir temadan sonra herhangi bir eserin konusu ayrıntılarıyla düşünülebilir. Konunun telkin edilen fikirle bağlantısını koruyarak gelişmesi gerekir.

Olaylar, olgular, devinimler, türlü insanlık durumları, insanlık ilişkileri, kısaca doğal ve toplumsal çevremizdeki her şey yazı konusu olabilir (Özdemir, 2007b: 19). Oğuzkan (2010: 375-376)’a göre, çocuk edebiyatı eserlerinde konu belirlenirken çocukların evrensel nitelik taşıyan ruhsal özellikleri yanında, onların dünyasına ayrı bir renk ve kişilik kazandıran ulusal kültür değerlerinin, içinde yaşadıkları toplumun benimsediği ahlak kurallarının, gelenek ve göreneklerin de göz önünde tutulması gerekir. Konular, çocuğun psikolojisine, ihtiyaçlarına, duygu düşünce ve beklentilerine cevap verecek nitelikte olmalı, çocuğa iyimserlik aşılmalı, kültür değerlerini tanımaya imkân vermelidir. Konunun güldürücü, eğlendirici, dinlendirici ve eğitici olma yanında, sevgi, dostluk, barış, arkadaşlık, iyilik, yardımlaşma, dürüstlük, özveri, araştırmacılık, kahramanlık, sorumluluk duygusu, kendi başına karar verme, öz denetim yeteneği, bağımsızlaşma gibi nitelikleri kavratıcı, benimsetici olmasına da özen gösterilmelidir (Sever, 1995a: 14; Şimşek, 2005: 29; Yurttaş, 1997: 60; Nas, 2004: 72). Bu kapsamda çocuk için yazan kalemlerin şu hususlara dikkat etmesi yararlı olabilir:

- Çocuk edebiyatı olarak yazılan ürünün konusu çocuğun yaşına, ilgi alanlarına dönük olmalı, onu sürüklemeli ve ona heyecan vermelidir (Güleryüz, 2003).

- Türk çocukları için yazılacak kitaplarda, Atatürk, Kurtuluş Savaşı, Demokrasi gibi kavramlar iyi özümledirilerek işlenmeli, tarihimiz hakkında doğru ve temel görüşler kazandırılmalıdır (Sarıyüce, 2012).

Konu, çocuk okurun metne yönelmesine etki eden önemli bir değişkendir. Çocuğa göre metinlerde konu temel olarak birbirine bağlı hareketler dizisidir. Eğer hikâyede ardışıklık veya ilişki yoksa kitap olaylar yığınınna dönüşür. Bunun için seçilecek konunun, çocuğu sürükleyecek kadar ilginç, izleyebileceği kadar basit ve ilgisini çekecek kadar karmaşık olmasına dikkat edilmelidir (Güleç ve Geçgel, 2012). Bunun için de yazarların, değişik yaş gruplarındaki çocukların, okuma ilgilerini, duygusal ve bilişsel gelişme düzeylerini dikkate alması, kitapların ilgiyle okunmasının temel koşullarından biri olarak görülmelidir (Sever, 1995a).

İnsan ve insanlığın meselelerinin tamamı çocuk için üretilmiş kitapların konusu olabilir. "Nezakət, hakka saygı, yardımlaşma, kahramanlık, mertlik, dürüstlük ve feragat...gibi" (Gökşen, 1985: 30). Bu konular edebiyat dünyasında pek çok yazar tarafından yapıtlarda işlenmiş, kimileri unutulmuş kimileri estetik değer kazanarak kalıcılaştırmıştır (Özdemir, 2002a: 19). Yazınsal yapıtların değeri ise yansıttığı gerçeklerden; konusunun yaşanmışlığından değil; o konu ya da gerçeklerin işleniş, yansıtılış biçiminden, kişisel bir biçimde dışa vurmasından gelir (Özdemir, 2002a; Yetkin, 2007). Daha açık bir anlatımla, yazınsal metnin değeri ne söylediği ile değil; nasıl söylediği ile belirlenir. Burada sanatçıdan beklenen öznel yorumunu da katarak çocuğa uygun yeni bir gerçeklik yaratmasıdır (Sever, 2013c). Kurgunun yazınsal değeri ile konuyu yapılandıran ögeler arasında çok yakın ve ayrılmaz bir ilişki söz konusudur. Bu nedenle yazınsal yapıtların anılan ögeler bakımından güçlü olması okurun konuya odaklanmasında temel ölçüttür.

Çocuk okurun yapıtın iletisini, estetik düzeyini doğru alımlayabilmesi yazınsal metnin abartılmış merak, rastlantısallık, duygusalılık ögelerinden arınık olmasına bağlıdır. Yazınsal yapıtların söz konusu ögelerden uzak oluşu, kurgunun başarılı olması için belirleyici önemdedir.

Abartılmış Merak

Sever (2012b)'e göre, yazınsal metinde "kurgulanan çatışmalarda, merak ögesinin, çocuk okuru metne çeken bir etkisi vardır. Bu ögenin zayıflığı ya da abartılması, korkunçluğu, kurgunun yazınsal niteliğini zedeler; çocuğu okuma eyleminden uzaklaştırır. Olayı yapılandıran çatışmaların, yeterince kurgulanmadan bir şans ya da rastlantıyla sonuçlandırılması; çocuk okurun acıklı, üzüntü verici birçok olayla aşırı bir duygusalılığa itilmesi, kitabın çocuk üzerindeki etkisini azaltan olumsuzluklardır."

Kaya (2010)'ya göre "çocuk edebiyatı metinlerinde olay örgüsü iyi kurularak çocukların merak duygusu kamçılanmalı; fakat bu merak ögesi abartılarak çocuğun gözünde öykünün inandırıcılığını yitirmesine yol açılmamalıdır. Olayın mantıklı olmasına özen gösterilmelidir." Yazar anlatımlarını yaşam durumlarıyla ilişkilendirerek bir bilinç ögesi durumuna getirmelidir. Böylece konu, insan gerçekliğiyle buluşur. Bir denge durumu ortaya çıkarak çocuk okuru estetik bir alımlayıcı konumuna ulaştırır.

Sever (2012b)'e göre, “yazarın insan ve yaşam gerçekliğini yapay bir "gerilim" paydasına yerleştiren anlayışı ise, ortaya çıkan ürünü, çocuklara edebiyat zevki ve duyarlılığı kazandırma amacından uzaklaştırır. Bir öyküde, çatışmayı kimin kazanacağını, öykünün serim ya da düğüm bölümünde bilinmesi, merak ögesini zayıflatarak, okuma isteğini sonlandırabilir. Bunun için çocuklara sunulan yaşam durumlarında yer alan çatışmalar, merak ögeleriyle dengelenmeli; çocuk, öykü sonuçlanıncaya kadar çok boyutlu bir düşünme sürecine girerek anlamın oluşmasına ortak edilmelidir.”

Rastlantısallık

Çocuk edebiyatı yayınlarında çocuğa görelilik ilkesini zedeleyen, çocuk okuru okuma eylemine karşı yabancılaştıran zayıflatıcı ögelerden biri de rastlantısallıktır. Sever (2012b)'e göre “yazarın bir rastlantıya ya da şansa dayanarak öyküdeki düğümü çözmesi, çatışmayı sonuçlandırması öyküdeki olayın inandırıcılığını azaltır. Çocuk okur, okuma edimine ilişkin okuma sürecinde işe koştığı hazırlıklardan kopuk, kabul edilebilirliği düşük bir bitiş durumuyla karşılaştığında, yazar-yapıt-okur etkileşiminde sorunlar baş gösterir. Bu nedenle çocuk okurun kurguya yerleştirilen merak düğümleriyle, verilen ipuçlarıyla olayın oluşumuna ve sonucuna inandırılması okuma edimine özendiren önemli bir etkidir.”

Duygusalılık

Konunun yapılandırılmasını zayıflatıcı ögelerden bir diğeri duygusalıktır. Sever (2013c)'e göre “çocuk edebiyatı yayınları insan denilen gerçeğin duyarlılığını, kaynağını insan ve yaşamdan alarak besleyen estetik bir araçtır. Bu araçların çocuğun duyu eğitimine katkı sağlayabilmesi için yüzeysel duygusalıktan, duygusal sığıktan uzak olması zorunludur. Duygunun aşırı ölçüde zorlandığı, kullanılmaya çalışıldığı yaşam durumları, çocukların insan doğası ve yaşam gerçeğini anlamalarına engel olur.” Oysa çocuk edebiyatı yapıtlarının gerçeği zenginleştirmesi inandırıcılığına, okurun düş ve düşlem gücünü kamçılmasına bağlıdır (Özdemir, 2002a: 227). Bunun için nitelikli çocuk yayınlarında yazar, insana özgü durumları gözlem ve kendi iç dünyasından gelen bir esinle yalın, açık ve içten bir anlatımla ortaya koymalıdır.

Tahir Alangu ve Masal

İstanbul'da 24 Aralık 1915'te doğan ve yine İstanbul'da 19 Haziran 1973'te yaşamını yitiren Tahir Alangu, Anadolu coğrafyasının binlerce yıldır biriken sözlü kültür geleneğini derleyerek yazılı kültür birikimine aktarma konusunda önemli katkılarda bulunmuştur. Bu çabanın ürünleri olarak belirginleşen eserler şunlardır: *Çalgılı Kahvelerde Külhanbey Edebiyatı ve Nümûneleri*, *Kalavela*, *Billûr Köşk Masalları*, *Keloğlan Masalları*, *Türkiye Folkloru Elkitabı*, *Kediler Padişahı*. *Türkiye Folkloru El Kitabı* ve *Kediler Padişahı* onun ölümünden sonra yayımlanmıştır (Hafçı, 2010). Yazarın *Billur Köşk Masalları* ile *Keloğlan Masalları* adlı kitapları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından İlköğretim 100 Temel Eser listesine dâhil edilmiştir.

Alanda masallarla ilgili çalışmaların ağırlık merkezini değerler eğitimi (Küçük, Gedik ve Akkuş, 2014; Akkaya, 2014a; Sever, Memiş ve Sever, 2015; Arıcı, 2016;

Toprak, 2016; Akkaya, 2017b; Karagöz, 2017a); söz varlığı (Yavuz, 1996; Mert, 2009; Kaya, 2010; Baş, 2012; Sever ve Karagül, 2014; Aslan, 2017b) anlama-anlatım teknikleri eğitimi (Urhan, 2016; Oğuz, 2017) araştırmalarının oluşturduğu belirlenebilir. Buna karşılık alanyazında (literatürde) masal kitabı-konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğeler ilişkisine yönelik araştırmaların ise çok sınırlı olduğu görülmektedir. Bu kapsamda Karagül (2017) Oğuz Tansel'in *Altı Kardeşler, Mavi Gelin, Üç Kızlar ve Yedi Devler* adlı masal kitaplarını; Karagöz (2017b) ise Akşit Göktürk'ün derleyip çevirdiği masalların yer aldığı *Kralın Piresi* adlı eseri konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğeler bakımından incelemiştir.

İlgili çalışmalara bakıldığında Tahir Alangu'nun *Billur Köşk Masalları* ve *Keloğlan Masalları* adlı eserlerinin konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğeler bakımından herhangi bir araştırmada inceleme konusu yapılmadığı görülmüştür. Bu araştırmaya alandaki boşluk doldurulmak istendiği için gereksinim duyulmuştur. Araştırma bulgularının yazınsal metinleri okuma anlama sürecinde okurluk donanımı kazanmış nitelikli okurlar yetiştirme amacına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Tahir Alangu'nun *Billur Köşk Masalları* ve *Keloğlan Masalları* adlı yapıtlarındaki masalları konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğeler bağlamında irdelemeyi amaçlayan bu çalışmada, anılan amaç doğrultusunda "Tahir Alangu'nun derlediği *Billur Köşk Masalları* ve *Keloğlan Masalları* adlı kitaplarındaki konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğelerin durumu nedir?" sorusuna yanıt aranmıştır.

YÖNTEM

Yapılan araştırma nitel bir doküman incelemesi çalışmasıdır. "Nitel araştırma, kuram oluşturmaya temel alan bir anlayışla sosyal olguları, bağlı bulundukları ortam içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır" (Yıldırım, 2010: 80). Doküman incelemesi hem basılı hem de web tabanlı bilgi ve belgelerin sistematik bir şekilde ele alınmasını, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Bowen, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışmada doküman analizi yaklaşımının kullanılmasındaki gerekçe, incelenecek kitapların temel veri kaynağı oluşudur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde nitel veri analiz tekniklerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Bu yaklaşım daha çok araştırmanın kavramsal yapısının önceden açık biçimde belirlendiği araştırmalarda kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çerçevede eserlerdeki masalarda konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğelerin (abartılmış merak, rastlantısallık, duygusallık) durumu incelenmiş, anılan öğelerin kullanımları sayısal olarak verilerek tablolastırılmıştır.

Nitel verinin kodlanmasında güvenilirlik ve geçerlik sağlamak için bazı önlemler alınmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2011)'e göre "betimsel analizin kullanıldığı bir araştırmada [...] doğrudan alıntılara yer vermek ve bunlardan yola çıkarak sonuçları açıklamak geçerlik için önemli olmaktadır." Bu nedenle düzenlenmiş verilerden doğrudan alıntılar yapılmak suretiyle ulaşılan bulgular desteklenmiştir. Doğrudan alıntılar, sayfa numaraları ile birlikte italik olarak belirtilmiştir.

Araştırmada elde edilen verilerin geçerliğini belirlemek için bulgular ve yorumlar uzman incelemesine sunulmuş ve bulguların doğruluğuna ilişkin alınan geri bildirimler doğrultusunda veriler üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada incelenen kitaplar araştırmacı tarafından birkaç kez okunmuştur. Elde edilen veriler ayrıntılı biçimde formlara işlenmiştir. Araştırmacı ve bir alan uzmanı seçkisiz yöntemle belirlenen 10 masal üzerinde çeşitli zamanlarda kodlamalar yapmıştır. Kodlamaların güvenilirliği Miles ve Huberman (1994)'ın formülüne uygun olarak sınanmıştır. Güvenirlik katsayısının .90 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu tür araştırmalarda kodlayıcılar arasında en az %70 düzeyinde bir güvenirlilik yüzdesine ulaşılması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Elde edilen bu oran yüksek bir güvenirlilik sonucuna işaret etmektedir.

BULGULAR

Tahir Alangu'nun derleyip yazdığı masalları konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögeler açısından incelenmeyi amaçlayan bu çalışmada ulaşılan bulgular, tablolar ve doğrudan alıntılarla birlikte verilmiştir.

Tablo 1. Billur Köşk Masalları adlı yapıttaki masallarda konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögelerin sayısal dağılımı

Masal adı	Abartılmış merak	Rastlantısallık	Duygusallık
1. Billur Köşk İle Elmas Gemi	-	-	1
2. Helvacı Güzeli	-	-	1
3. Ağlayan Nar İle Gülen Ayva	-	1	1
4. Muradına Eren Dilber	-	1	1
5. Muradına Ermeyen Dilber	-	1	1
6. Tasa Kuşu	-	-	1
7. Zümrüdüanka Kuşu	-	-	1
8. İğci Baba	-	1	1
9. Hırsız İle Yankesici	-	-	-
10. Sefa İle Cefa	-	1	1
11. Alicengiz Oyunu	-	-	-
12. Saka Güzeli	-	-	1
13. Karayılan	-	1	1
14. Mercan Kız	-	1	-
Toplam	-	7(%50,00)	11 (%78,54)

Tablo 1, Billur Köşk Masalları adlı eserde yer alan konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögelerin sıklık ve yüzde oranlarını yansıtmaktadır. Tablo 1'den de anlaşılacağı gibi kitapta yer alan 14 masalda duygusallık % 78,54 (11) ile en sık rastlanan zayıflatıcı ögedir. En fazla yer alan ikinci öge % 50,00 (7) ile rastlantısallıktır. Kitapta abartılmış merak ögesi ile ilişkilendirilebilecek herhangi bir bulguya

rastlanmamıştır. Konunun yapılandırılmasını sağlayan ögeler bakımından herhangi bir eksiklik içermeyen 2 (%14,28) masal olduğu görülmüştür.

Kitaptaki masalarda en sık yer alan öge duygusallıktır. Duygusallık ögesi ile ilgili içerikler açıklamalarıyla birlikte verilmiştir.

Aşağıda Helvacı Güzeli adlı masalda duygusallık ögesine ilişkin alıntılar sunulmuştur:

"[(...) Babası sıladan mektup gelmiş diye sevinip açar ve okur ki, yüzü kapkara kesilir. "Eyoah, oldu bana olanlar, kızım yoldan çıkmış, bana ar değil midir?" diye bağırıp hemen oğluna döner ve şiddetle: "Hemen at binip geri dönesin. Eve varınca, hemen kızımın başını kes. Gömleğini de kanını bulayıp, bana ulaştıracaksın; tez yola çık, göreyim seni.(...) "Ey benim sevgili kız kardeşim! Ağzı karanın biri babama bir mektup yazmış; kızın yoldan çıktı, sürtük oldu diye bildirmiş. Babamız bunları böyle duyunca gazaplandı, karardı. Bana, çabuk geri dön, kızımın başını kesip gömleğini kana bulayıp bana getir, diye emir verdi.(...) Kız bunları duyunca iki gözü iki çeşme ağlar, babasının böyle düşündüğüne pek üzülür. Kardeşi de babasının emrini yerine getirmek için bir köpek yavrusu bulup onu keser, kızın gömleğini onun kanına bulur."] (s.38-39).

Bu örnekte kızının ahlak dışı davranışlar gerçekleştirdiğini düşüncesine kapılan bir babanın söylem ve tutumları söz konusu edilmektedir. Burada geçen üzüntü verici olay çocuk okurun insan ve insanlık durumlarını anlamlandırmasına ket vurucu ögeler içermektedir. Bu durum çocuk okurun duygu gelişimi ve denetiminde güçlükle çekmesine; kişilik sorunları yaşamasına neden olabilecek nitelik taşımaktadır.

Aşağıda Ağlayan Nar ile Gülen Ayva adlı masalda duygusallık ögesine ilişkin alıntılar sunulmuştur:

"[(...) Evvel zaman içinde, bir padişahın dokuz tane kızı varmış. Günlerden bir gün karısı sultan hanımla otururken, derin düşüncelere daldıktan sonra, birden söze başlamış: "Dokuz kızım var, eller alır evlenir; sonunda geriye ikimiz kalırız. Ölürsem tahtıma oturacak bir erkek çocuğum yok. Kökümüz kuruyacak, taç ile taht elden gidecek, ocağım sönecek. Yarını düşünmekten, gözlerime uyku girmez, dünyadan tat almaz oldum. Bu sefer de kız doğurursan seni de, çocuğu da cellâda veririm." diyerek, kalkıp gitmiş. Zavallı sultan hanım, karnı burnunda hamile imiş. Padişahın bu zehir gibi acı sözlerini dinlerken, ağzını açıp bir kelimecik söylememiş; üzüm üzüm üzülüp, süzum süzum süzülmüş; suçu, kendinde bulmuş. Kalkmış, dairesine çekilmiş; kara bahtına yannmış, gece gündüz ağlamış. (s.54).

Yukarıdaki alıntıda duygusallık ögesine ilişkin bir örnek bulunmaktadır. Padişahın eşine karşı hatalı tutumu, eşini erkek çocuk doğurmadığı için acımasızca tehdit etmesi, sultan hanımın suçu kendinde görerek gözyaşı dökmesi aşırı duygusallık ögesinin varlığını kanıtlar niteliktedir.

Aşağıda Zümrüdüanka Kuşu adlı masalda duygusallık ögesine ilişkin alıntılar sunulmuştur:

"[(...) Üçüncü odaya girer; odanın içinde bir dünya güzeli ki, güneş örneği. Boyu, uzun boyun dallısı, yanakları allısı, kendisi bal peteğinin güleç yüzlüsü. Gören işinden şaşar, gözleri kamaşır. Ona bakan, gözlerini alamaz mı desem, bakmaya kıyamaz mı? Bu kızı görür görmez şehzadenin aklı başından gider; kuşça gönülceğizi koparcasına göğsünü döver durur. Genç yüzü alaca renklere girer, dili tutulur, ağzı kilitlenir; bu kızın karşısında öylece kaskatı donar kalır. Kız bir zaman yiğidin halini seyredip onun içinden geçenleri anlar."] (s.149).

Bu örnekte, şehzadenin yaşadığı duygusal karmaşa konu edilmektedir. Buradaki anlatımlar, çocuk okurun duygunun doğal olanı ile doğal olmayanını ayırt etmede güçlük çekmesine yol açabilir.

Kitaptaki masallarda en sık yer alan ikinci öge rastlantısallıktır. Rastlantısallık ögesi ile ilgili içerikler açıklamalarıyla birlikte verilmiştir.

Ağlayan Nar İle Gülen Ayva adlı masalda rastlantısallık ögesine ilişkin alıntılar aşağıda sunulmuştur:

"[(...) Devler, bastıkları yerleri titreterek, toz duman kopararak çatlayasıya koşarlarsa da, bu kıza yetişemeyip çaresiz ardından koca kayaları fırlatıp bağırmaya, beddua etmeye başlarlar. "İlahi ayağına yürük, eline çevik, aklına çabuk kişi, er isen kız, kız isen er olasın, ilençlere uğrayasın!" diye bağırırız gazaplarının şiddetinden oldukları yerde yırtılır kalırlar. Kız oradan, dağdan kurtulup ovaya iner, koşa koşa yağız atın olduğu yere gelir, şimşek taşı gösterir.(...) Birden kız kendini yoklar ki değişmiş; kız iken erkek oluvermiş, bıyıkları çıkmış, sakalları terlemiş, çenesi tel tel tüylenmiş bile"] (s.76).

Bu örnekte evden kaçan bir kız aldığı beddua yüzünden erkeğe dönüşür. Kızın erkek olma durumunun bir rastlantı sonucu gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Masalda kızın yaşadığı beklenmedik fiziksel değişim, yaşamın doğal akışına uygun görünmemekte, bir rastlantıya bağlı olarak çözümlenmektedir.

İğci Baba adlı masalda rastlantısallık ögesine ilişkin alıntılar aşağıda sunulmuştur:

"[(...) Bu kovalamaca ve dayaktan kızcağızın gücü kesilir; düşecek bayılacak hale gelir. O sırada yan duvarlardan biri yarıp içinden bir ses gelir. "Aman kız, ne durursun, yiğidin başucundaki şişeyi al, yere çal, kır; yiğit hemen uyanır." deyince, kız dönüp dururken o şişeye bir tekme vurup karşıya vurunca kırılır. Yiğit hemen silkinerek, aksırarak yerinden kalkar..."] (s.199).

Kız kendisine zarar vermek isteyen kişinin elinden kaçarken duvar aniden yarılar, içinden ses gelir. Kız, bu rastlantısal yardım yoluyla düşmanlarının saldırısından kurtulur. Buradaki anlatımlar, çocuk okurun düş ile gerçeklik arasındaki ayrımı görmesine engel oluşturabilir.

Tablo 2. Keloğlan Masalları adlı yapıttaki masallarda konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğelerin sayısal dağılımı

Masal adı	Abartılmış merak	Rastlantısallık	Duygusalılık
1. Keloğlan İle Devler	-	-	-
2. Keloğlan İle Köylüler	-	1	-
3. Köse Değirmenci İle Keloğlan	-	-	-
4. Dev Anası İle Keloğlan	-	-	1
5.Keloğlan İle İki Padişah	-	-	1
6.Keloğlan Para Kazanıyor	-	-	-
7.Keloğlan İle Üç Cambaz	-	1	1
8.Keloğlan Hiç Alıyor	-	1	-
9.Keloğlan İle Kırk Haramiler	-	1	-
10. Keloğlan İle Kardeşi	-	-	1

**Tahir Alangu'nun Derleyip Yazdığı Masalların Konunun Yapılandırılmasını Zayıflatan Ögeler
Açısından İncelenmesi**

11. Keloğlan İle Padişah	-	-	1
12. Keloğlan İle Kötü Hasan	-	-	-
13. Keloğlan Defineci	-	1	1
14. Keloğlan İle Devler Ağası	-	-	-
15. Keloğlan'ın Nohudu	-	-	-
16. Keloğlan İle Kargası	-	-	-
17. Keloğlan İle Köy Ağası	-	-	1
18. Keloğlan İle Ali Cengiz	-	-	-
19. Keloğlan İle Padişah Kızı	-	-	-
Toplam	-	5 (%26,31)	8 (%42,10)

Tablo 2, Keloğlan Masalları adlı eserde yer alan konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögelerin sıklık ve yüzde oranlarını yansıtmaktadır. Tablo 2'den de anlaşılacağı gibi kitapta yer alan 19 masalda duygusallık % 42,10 (8) ile en sık rastlanan zayıflatıcı ögedir. En fazla yer alan ikinci öge % 26,31 (5) ile rastlantısallıktır. Kitapta abartılmış merak ögesi ile ilişkilendirilebilecek herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Konunun yapılandırılmasını sağlayan ögeler bakımından herhangi bir eksiklik içermeyen 8 (% 42,10) masal olduğu görülmüştür.

Kitaptaki masallarda en sık yer alan öge duygusallıktır. Duygusallık ögesi ile ilgili içerikler açıklamalarıyla birlikte verilmiştir.

Keloğlan İle İki Padişah adlı masalda duygusallık ögesine ilişkin alıntılar aşağıda sunulmuştur:

"[Keloğlan günün birinde padişahın sarayı önünden geçiyormuş. Bakmış ki, pencerede bir kız oturur. Kız değil ay parçası, doğan aya sen dur da yerine ben doğayım diyor. Keloğlan durakalmış. Bir hoş olmuş. Üçyüzaltmış damarından ateş yürümüş. Kanı kaynamış coşmuş, ayakları da duvarın dibine saplanıp kalmış. Keloğlan sağa gidecek olur, ayakları döner, pencerenin dibine gelirmiş. Sola yürüyecek olur, ayakları başının hükmünü dinlemezmiş. Akşama kadar ne yana gitmişse, dönüp dolaşıp pencerenin önüne gelmiş. Bir başka şey edemez, düşünemez olmuş. Ateşi gizliymiş, yüreğinin, ama ah ettikçe tepesinden dumanlar çıkarmış.]" (s.36-37).

Masalda Keloğlan'ın padişahın kızına âşık olması, mantıklı ve gerçeğe uygun duygu içerikleriyle değil daha çok abartılı bir biçimde sunulmuştur. İnsana ait doğal bir duygunun (aşk) aşırı biçimde zorlanması çocuk okurun insanı ve onun doğasını sağlıklı biçimde alımlamasını olumsuz açıdan etkileyebilir. Çocuğun insan gerçekliğini algılama, duyumsama yeteneğini zayıflatabilir.

Keloğlan İle Kardeşi adlı masalda duygusallık ögesine ilişkin alıntılar aşağıda sunulmuştur:

"[(...) Az sonra ağaçtan inmiş ki, ne görsün? Keçiler bütün elmaları dişlemiş, ayaklamış, yemişler de öte geçmişler. Yalnız içlerinden biri boynuzuna saplanmış bir elmayı Keloğlan'a saklamış. Keloğlan keçilere çok kızmış, keli kızarmış, boynuzunda elma sunan keçiyi bir kenara koymuş da, bıçağını çekip hepsini sıradan boğazlamış.]" (s.91).

Masalda çobanlık yapan Keloğlan ile kardeşinin başından geçenler söz konusu edilmektedir. Keloğlan keçilerin bütün elmaları dişleyip yemesine çok sinirlenir, bunun üzerine biri hariç diğer bütün keçileri tereddüt yaşamaksızın boğazlar. Gerçek yaşamda olabilen bu tür kötü olayların masalda sıradan bir durum gibi aktarılması

anlatıdaki duygusal dengeyi alımlamayı güçleştirebilir. Masalda “birçok üzücü (dramatik) acıklı olayın birbirini izlemesi” (Sever, 2012b: 139) çocuğun ruhsal açıdan sağlıklı bireyler olarak kişiliğini sağlam temeller üzerine kurmasını engelleyerek, zihinsel gelişimine zarar verici olabilir.

Keloğlan İle Köy Ağası adlı masalda duygusallık ögesine ilişkin alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“[“Hele Keloğlan, götür şu kızın abdestini bozdur” demiş. Keloğlan el pençe divan durmuş: “Olur ağam, başüstüne ağam” demiş de kızı almış. Bahçenin ucundaki helâyâ götürürken bu küçük kızı iyice sıkılmış da: “Hele çişini et de göreyim, yine sana içiririm, hem de döverim ha!” diye korkutmuş. Kızcağız da korkusundan tutulmuş, bir şey yapamadan babasının yanına dönmüş. Az sonra başlamış yine sızlanıp mızızlanmaya. Ağa yine Keloğlan’ı çağırmış da: “Aman nedir şu kızın mızızlanmaları! Hele götür şunu da, çatlat ve de patlat getiriver” demiş. Keloğlan el pençe divan durmuş: “Olur ağam, başüstüne ağam, demiş de, kızı almış, dışarı çıkmış. Biçare kızın ayaklarından tutmuş da, bir şu duvara, bir de öteki duvara çarpmış. Kan revan içindeki kızın ölüsünü sırtladığı gibi doğru Camgöz Ağa’nın odasına götürmüş. Ayakları ucuna koymuş.”]” (s.164).

Keloğlan İle Köy Ağası masalında Keloğlan’ın Camgöz Ağa’nın kızını öldürmesi konu edilmektedir. Keloğlan’ın kızı tehdit ederek korkutması, duvardan duvara çarpması ve en sonunda kızın bedenini ezmesi gibi şiddet öğeleri içeren korkunç olaylar masalda yer almaktadır. Burada duygunun aşırı kullanımına yönelik, çocuğun duygusal eğitimine hizmet etmeyen anlatımlar görülmektedir. Bu durum şiddet içerikleri nedeniyle çocuk okurda saldırgan tutum ve davranışların ortaya çıkmasına neden olabilir.

Kitaptaki masalarda en sık yer alan ikinci öge rastlantısallıktır. Rastlantısallık ögesi ile ilgili içerikler açıklamalarıyla birlikte verilmiştir.

Keloğlan İle Köylüler adlı masalda rastlantısallık ögesine ilişkin alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“[(...) Derenin kenarına bir çoban sürüsünü güderek gelmiş. Keloğlan ayak seslerinden, hem de çobanın ırlamalarından bunu sezmiş de: “Çoban, hele çoban!” diye bağırarak. Çoban da gelmiş, bunu çalı dibinde bulmuş. Çuvalın bağını çözüp çıkarmış.(...) Çuvalın içine girmiş. Keloğlan da ağzını pek bağlayıp çalının dibine yatırmış.”]” (s. 18).

Bu örnekten anlaşılacağı gibi masalın kahramanı olan Keloğlan, köylüler tarafından ağzı bağlı bir çuval içerisindeyken rastlantı sonucu çobanın oraya gelmesiyle çuvalın içinden kurtulur. Burada öne çıkan etken şanstır. Kurgudaki düğümler, akla yatkın ve inandırıcı biçimde çözümlenmemiştir. Buradaki anlatımlar çocuğun olaylar dizisindeki neden-sonuç bağlantısını kurmasını engelleyebilir, bir başka deyişle eleştirel aklı, düşünme ve yargılama yetilerini köreltebilir.

Keloğlan Hiç Alıyor adlı masalda rastlantısallık ögesine ilişkin alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“[(...) Keloğlan telaşından sormuş: “Peki, ben şimdi ne diyeyim, neler söyleyeyim bey amca?” Bu adam kızgınlığından, hem de üzgünlüğünden: “Hiç, diyeceksin Keloğlan!” deyince, birden Keloğlanın aklı başına gelmiş. “Anam bana on paralık hiç al demişti” diyerek koşmuş bakkala varmış.”]” (s. 74-75).

Yukarıdaki örnekte annesinin bakkaldan almasını istediği ürünün ne olduğunu unutan Keloğlan, anılan ürünün ne olduğunu rastlantıya dayalı olaylar zinciri içerisinde anımsar. Burada anlatılanlar insanın gündelik yaşamına ilişkin gerekli becerileri edinmek yerine şansın yardımıyla sorunların üstesinden gelinebileceğini düşündürmektedir. Bu nedenle rastlantısallık özelliği taşımaktadır. Söz konusu durum çocukların düşünce gelişiminde aksamalara yol açabilir.

Keloğlan İle Kırk Haramiler adlı masalda rastlantısallık ögesine ilişkin alıntılar aşağıda sunulmuştur:

"[(...) Bu Keloğlan'ı çal yaka, iteleye kakalaya zindana atıyorlar. Bir zaman oturuyor sonra gözü karanlığa alışıncaya bir köşede iki fıçı görüyor. Bir de yoklayıp bakıyor ki, birinde yağ var, birinde bal. Bir de öteki köşeye baksın ki, ne görsün, kaz, hindi, tavuk tüyleri bir yığın. Keloğlan'ın keyfine diyecek yokmuş, kuru ekmeğin yanına katığı bulmuş, yatmış tüylerin üstüne.]" (s. 84).

Masalda Keloğlan, kötü muamele ile karşı karşıya kalır. Zindana atılan Keloğlan kaldığı hücrede rastlantısal biçimde yağ, bal ve kaz, hindi, tavuk tüylerinden oluşan bir yığın bulur. Keloğlan'ın tanık olduğu durumun mantıksal doğasının rasyonel bir gerekçeyle dayanmadığını söylemek mümkündür.

SONUÇ

Konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögelerin (abartılmış merak, rastlantısallık, duygusallık) Tahir Alangu'nun derleyip yazdığı *Billur Köşk Masalları* ve *Keloğlan Masalları* adlı yapıtlardaki konumunu belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, duygusallık en sık karşılaşılan ögedir. Masalda gözünü patlatma, kafa kesme, eziyet etme, cinsel saldırı, işkence gibi çocuğun duygu dünyasında olumsuz etkiler yaratabilecek olaylarla karşılaşmaktadır. Bu durum çocuk okurun duygu dünyasını çoraklaştırarak insana ve yaşama ilişkin duyarlıklarını köreltebilir; aynı zamanda duygusal açıdan olgunlaşmasını olumsuz biçimde etkileyebilir. Kitapların duygusal, bilişsel ve sosyal gelişim ile ruhsal sağlığın korunmasındaki rolü düşünüldüğünde masalarda karşılaşılan bu anlatımların çocuğa göre olmadığı söylenmelidir. Bununla birlikte masalların çocuklara acı veya aşka bağlı duygusallık, korku, makul düzeyde müstehcenlik vb. insana dair olan duygu ve davranışları "basit ve kısa cümlelerle kötü unsurları atarak, çocuk hayalini işletecek iyi unsurlarla eğitici ve "kıssalı" bir yapıda" (Tezel, 1987) sunabileceğini de vurgulamak gerekir.

Çalışma kapsamındaki masalarda konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögeler arasında en çok karşılaşılan ikinci öge ise rastlantısallıktır. Boratav (1995: 75) masalı, "tamamiyle hayâl ürünü, gerçeğe ilgisiz ve anlattıklarına inandırmak iddiası olmayan kısa bir anlatı" olarak niteler. Masal halkın düşsel söylemine yaslanan, yaşam gerçekliklerinden bağımsız yazınsal bir türdür. Bu nedenle özellikle içerik kapsamında rastlantılara dayalı olaylarla karşılaşılması doğaldır. Ancak yazınsal kurguda okur, metnin sunduklarından, kitabın sonuna ilişkin duygu ve düşünce hazırlığına girmeli, kitabın sonu rastlantı ya da şansa bağlı olarak sonlanmamalı; düğümün çözülme biçimi okurda düş kırıklığı yaratmamalıdır (Aslan, 2006a). Buna karşılık incelenen masalarda olup bitenler oldukça rastlantısaldır; anlatılanlar gerçekliği rasyonel bir bağlam içinde tanımlamamaktadır. Masalarda rastlantısallıkların olağanüstü olaylar,

fantastik ve doğaüstü canlılar, talih, dinsel kişilikler eliyle ortaya çıkmaktadır. Masalda gerçeğe ilişkin tutarlı bir açıklama sunulmayarak metnin dokusundaki düğümlerin çözümü şansa, tesadüfe bırakılmıştır. Bu durum çocuk okurun zihnini bulanıklaştırabilir; onu edebiyat metinlerine yabancılaştırıp okuma eyleminden uzaklaştırabilir. Bununla birlikte rastlantısallık bir yaşam gerçeğidir. Dolayısıyla masal türünün söylem sınırları içinde de insana dair olan duygu ve davranışlar olması doğal bir durumdur. Buna karşıt olarak çocuk okur okuma evreninde rastlantısallık içeren metinlere daha çok yer verdiğinde masalların anılan bağlamda olumsuz bir telkini söz konusu olabilir.

Çalışmada abartılmış merak ögesine yer verilmediği dikkati çekmektedir. Sever (2012b: 137) 'e göre okurun sürekli yoğunlaşan heyecan ve endişeleri anlatım düzeninde uygun yer ve zamanda dengelenmez ise öykü, abartılmış merak ögeleriyle okurun gözünde inandırıcılığını yitirir. Bu durumda kurgusal gerilimi yaratan değişkenlerin edebiyat metninin dokusuna ustaca yerleştirilmesinin gereği ve önemi ortaya çıkar. Bu kapsamda incelenen masallarda abartılmış merak ögesine yer verilmemiş olması çocuk okurun okuma motivasyonunu artırması yönünden olumlu bir sonuçtur. Önceki araştırmalarda da (Karagöl, 2017; Karagöz, 2017b) benzer sonuçlara ulaşıldığı belirlenmiştir. Bu bulgu ile diğer iki araştırmanın sonuçları birbiriyle benzerlik göstermektedir.

Karagöl (2017) Oğuz Tansel'in *Altı Kardeşler, Mavi Gelin, Üç Kızlar ve Yedi Devler* adlı kitaplarını, Karagöz (2017b) ise Akşit Göktürk'ün *Kralın Piresi* adlı kitabını konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögeler açısından incelemişlerdir. Araştırmacılar, bulgularında en sık yer verilen ögenin rastlantısallık olduğunu belirlemişlerdir. Karagöl (2017)'ün ve Karagöz (2017b)'ün araştırmaları bu çalışmayla yöntem bakımından benzer, ulaştığı sonuç yönünden farklıdır.

Çalışma kapsamında incelenen kitaplardan *Billur Köşk Masalları* adlı kitapta konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögeler arasında ilk sırayı % 78,54 (11) oranla duygusallık, ikinci sırayı % 50,00 (7) oranla rastlantısallık alır. İncelenen diğer kitap olan *Keloğlan Masalları*'nda yer alan 19 masalda duygusallık % 42,10 (8) ile en sık rastlanan zayıflatıcı ögedir. En fazla yer alan ikinci öge % 26,31 (5) ile rastlantısallıktır. Bu durum dikkate alınarak *Keloğlan Masalları* adlı kitabın yazınsal anlamda *Billur Köşk Masalları*'na göre daha başarılı biçimde yapılandırıldığını belirtmek mümkündür.

Araştırmada ulaşılan sonuçlar ışığında şu öneriler getirilebilir:

- Billur Köşk Masalları ve Keloğlan Masalları İlköğretim 100 Temel Eser listesi içerisinde yer almaktadır. Kitaplara bakıldığında aşırı duygusallık, şiddet, korku, rastlantısallık içeren kesitler yer almaktadır. Bu durum dikkate alınarak öğretmenler ve ailelerin bu kitaplardan yararlanarak çocuklarla birlikte gerçekleştirecekleri okuma etkinliklerinde ilgili bölümleri okumaya dâhil etmemeleri yararlı olabilir.
- Konunun yapılandırılmasını zayıflatan ögeler ile ilgili alandaki çalışmalara bakıldığında daha çok derlenmiş masalların incelendiği görülmektedir. İleride yapılacak araştırmalarda sanat masalları ile yazınsal nitelikli çocuk edebiyatı

yapıtlarının da konunun yapılandırılmasını zayıflatan öğeler açısından incelenmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Adalı, O. (2016). Anlamak ve Anlatmak (5.Basım). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Akkaya, N. (2014a). "Keloğlan Masallarında Yer Alan Değerlerin İncelenmesi", Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(2), 312-324.
- Akkaya, N. (2017b). "Oğuz Tansel'in Masal Dünyasında Değerler", yay. haz. S. Sever, S. Karagül, Uluslararası Türk Masal Dünyası ve Doğumunun 100. Yılında Oğuz Tansel Sempozyumu, Bildiriler Kitabı: 99- 106. Ankara: Ankara Üniversitesi ÇOGEM.
- Alangu, T. (2016). Billur Köşk Masalları. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Alangu, T. (2017). Keloğlan Masalları. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Arıcı, A. F. (2016). "Estetik Değer Oluşturmada Masalların Rolü: Türk Masalları Örneği",Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(2), 1017-1035.
- Aslan, C. (2006a). Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Aslan, C. (2017b). "Oğuz Tansel'in Derlediği Masalların Türkçenin Sözvarlığı Bağlamında İncelenmesi", Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 27, 56-80.
- Baş, B. (2012). "Türk Masallarının Söz Varlığı Üzerine Bir Değerlendirme", Millî Folklor, 93, 125-134.
- Boratav, P. N. (1995). 100 Soruda Türk Halk Edebiyatı. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Bowen, Glenn A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. Qualitative Research Journal, 9 (2), 27- 40.
- Ciravoğlu, Ö. (2000). Çocuk Edebiyatı. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Creswell, J. W. (2013). Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni. M. Bütün ve S. B. Demir (Çev. Edt.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çılgın, A. S. (2007). Çocuk Edebiyatı. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Demirel, Ş., Uludağ, M. E., Tozlu, N., Seven, S., ve Çeçen, M. A. (2011). Edebi Metinlerle Çocuk Edebiyatı. Ankara: Pegem Akademi.
- Geçgel, H. ve Güleç, H. Ç. (2012). Çocuk Edebiyatı. (2. Basım). İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Gökşen, E. N. (1985). Örnekleriyle Çocuk Edebiyatımız (5. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Güleryüz, H. (2003). Yaratıcı Çocuk Edebiyatı (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Hafçı, H. Ö. (2010). Tahir Alangu Hayatı ve Eserleri, Gazi Üniversitesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Karagöz, B. (2017a). "Naki Tezel'in Türk Masalları Adlı Kitabının Değerler Açısından Analizi", Ana Dili Eğitimi Dergisi, 5(3), 534-556.
- Karagöz, B.(2017b). "Akşit Göktürk'ün Derleyip Çevirdiği Masalların Konunun Yapılandırılmasını Zayıflatan Öğeler Açısından İncelenmesi" (Sözlü Bildiri) IV.

- Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. 20-21 Ekim 2017, İstanbul.
- Karagöl, S. (2017). "Oğuz Tansel'in Derleyip Yazdığı Masallardaki Konuların Yapılandırılmasını Zayıflatan Öğelerin İncelenmesi". S. Sever, S. Karagöl (Yay. Haz.), Uluslararası Türk Masal Dünyası ve Doğumunun 100. Yılında Oğuz Tansel Sempozyumu Bildiriler Kitabı (ss. 273- 280).Ankara: Ankara Üniversitesi ÇOGEM.
- Karataş, T. (2011). Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü (3. Basım). İstanbul: Sütun Yayınları.
- Karatay, H. (2012). Çocuk Edebiyatı Metinlerinde Bulunması Gereken Özellikler. Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı. (Ed. T. Şimşek). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Kaya, D. D. (2010). Aytül Uncu Akal'ın Öykü ve Masallarında Tema, Dil ve Eğitim Öğeleri, Dokuz Eylül Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Kaya, M. (2010). Çocuk Edebiyatında Konu. Eğitim Sen İlköğretim Çocuk Edebiyatı Kitap Kataloğu (içinde). Ankara.
- Küçük, B., Gedik, F., & Akkuş, Z. (2014). "Masal Kitaplarının 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Değerleri Perspektifinden Analizi", Electronic Turkish Studies, 9(2), 1071-1087.
- Lüle Mert, E. (2009). Türkçenin Sözcük Varlığı Açısından Eflatun Cem Güney'in Derleyip Yazdığı Masallar, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook, Second Edition. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Nas, R. (2004). Örneklerle Çocuk Edebiyatı (2. Baskı).Bursa: Ezgi Kitapevi.
- Oğuz, S. G. (2017). Masalları Birleştirme Yoluyla Ortaokul Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin İncelenmesi, İnönü Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- Oğuzkan, A. F. (2010). Çocuk Edebiyatı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özdemir, E. (2002a). Dilin Öte Yakası (1. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Özdemir, E. (2007b). Yazınsal Türler (6. Basım).Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Sarıyüce, H. L. (2012). Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Ansiklopedisi (1. Baskı). İstanbul: Nar Yayınları.
- Sever, E., Memiş A., & Sever, S. (2015). "Pertev Naili Boratav'ın Zaman Zaman İçinde Masal Kitabının Değerler Açısından İncelenmesi", Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015), Özel Sayısı: 246-263.
- Sever, S. (1995a). "Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Yapısal ve Eğitsel Özellikler", ABECE Eğitim, Ekin ve Sanat Dergisi. (107).14-15.
- Sever, S. (2012b). Çocuk ve Edebiyat. (6. Basım). İzmir: Tudem Yayınları.
- Sever, S. (2013c). Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü. İzmir: Tudem Yayınları.
- Şimşek, T. (2005). Çocuk Edebiyatı. Konya: Suna Yayınları.

**Tahir Alangu'nun Derleyip Yazdığı Masalların Konunun Yapılandırılmasını Zayıflatan Öğeler
Açısından İncelenmesi**

- Tezel N. (1987). "Türk Masalları". Çocuk Edebiyatı Yıllığı. İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Urhan, O. (2016). Ortaokul 8. Sınıf Türkçe Derslerinde Masalların Yaratıcı Yazma Becerisine Etkisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla.
- Yavuz, M. (1996). Masalların Eğitim İşlevleri ve Dil Öğretimindeki Yeri, Ankara Üniversitesi, Doktora Tezi, Ankara.
- Yetkin, S. K. (2007). Edebiyat Üzerine Denemeler. Ankara: Palme Yayıncılık.
- Yıldırım, A.,& Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (8.Basım). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldırım, K. (2010). "Nitel araştırmalarda niteliği artırma". İlköğretim Online, 9 (1), 79-92.
- Yurttaş, H. (1997). "Çocuk ve Kitap", Anadili Eğitimi ve Çocuk Kitapları Sempozyumu, Ankara: Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Öğretim Merkezi Yayını, s.56-64.